

ביצה כ. (שורה 12) עד כא. (שורה 5)

ביאורים

סמיכה: הנחת שתי ידיו של בעל הקרבן, בין קרניו של הקרבן, כשהוא נשען בכל כוחו על ראש הקרבן. כל קרבנות היחיד (מבהמה), הן קרבנות חובה והן קרבנות נדבה, טעונות 'סמיכה', פרט לבכור, מעשר ופסח. כל קרבנות ציבור אינם טעונים סמיכה מלבד פר הבא על כל המצוות (וכן שער ע"ז - לר' שמעון, מנחות צב). בדיעבד הסמיכה אינה מעכבת.

ציטוט מהמשנה

שלמי חובה ביו"ט

ב"ה: סומכים

ב"ש: לא סומכים

ברייתא

טעמים של ב"ה

- א. מצוה לסמוך על שלמי חובה
- ב. הסמיכה צריכה להיות צמודה לשחיטה

טעמים של ב"ש

- ר' יצחק: אין מצוה לסמוך על שלמי חובה
- ר' יוסי: א. מצוה לסמוך על שלמי חובה
- ב. אבל הסמיכה לא צריכה להיות צמודה לשחיטה.

המקור לסמיכה בשלמי חובה

(שיטת ב"ש לפי ר' יוסי ושיטת ב"ה)

ר' יצחק:

בנין אב משלמי נדבה

סתמא דגמרא:

בנין אב משלמי נדבה+עולת חובה.

נפק"מ בין הסברים:

האם ניתן ללמוד עולת חובה מעולת נדבה או שצריך פסוק מיוחד לכך.

ר' יצחק: ב"ה לומדים ללא פסוק ולכן הברייתא שלומדת זאת מפסוק היא כב"ש

סתמא דגמרא: גם ב"ה צריכים פסוק ולכן הברייתא היא גם כב"ה.

ברייתא

טעמים של ב"ה וב"ש (שנחלקו האם מקריבים עולת ראה ביו"ט)

טעמים של ב"ה (שסברו שמקריבים עולת ראה):

בשבת שצורך הדיוט אסור - צורך גבוה מותר (הקרבן תמידין ומוספין), ביו"ט שצורך הדיוט מותר (אוכל נפש) - ק"ו שצורך גבוה יהיה מותר (עולת ראה).

תגובת ב"ש:

ק"ו זה אינו נכון והראה - נדרים ונדבות אסור להקריב ביו"ט!

תגובת ב"ה לתגובת ב"ש:

אין להביא הוכחה מנדרים ונדבות כי אין להקרבם זמן מוגדר ומוגבל!

טעמים של ב"ש (שסברו שלא מקריבים עולת ראה):

"הוא אפדן יצא אפס" - מכאן שאין היתר להקריב לצורך גבוה.

תגובת ב"ה:

"וחתום אותו אפ" - מכאן שיש היתר להקריב לצורך גבוה,

(ולכן מהמילה "לכם" לומדים שאין היתר לעשות מלאכה עבור כותים וכלבים)

אבא שאול גורס שב"ש לא השיבו טענה זו, כי לדעתו לב"ה מותר להקריב נדרים ונדבות ביו"ט.

לגירסת אבא שאול ב"ה הביאו נימוק נוסף:

לא הגיוני שלצורך אדם יהיה מותר לבשל וכד' ולצורך גבוה יהיה אסור להקריב!

לשיטה שסוברת שלא מקריבים נדרים ונדבות ביו"ט:

האיסור הוא מהתורה (ולא מדרבנן מגזירה שמא ישהה להקריבם דווקא ביו"ט).

עבר ושחט ביו"ט - האם רשאי לזרוק את הדם?

רבא: יזרוק רק אם הבשר קיים (כי אז זריקתו היא לשם אכילת הבשר).
רבה בר רב הונא: יזרוק תמיד (כדי להכשיר את הקרבן ולהקטיר את אימוריו בלילה).

הוכחה:

באפיית שתי הלחם שזמנה בשבועות ואין לגזור שמא ישהה - אעפ"כ אין לאפותם ביו"ט.

קושיה על רבה בר רב הונא:

בברייתא נאמר שאם שחט קרבן בשבת ואין היתר לאכלו - אסור לזרוק את הדם.

הגמרא מעלה 2 אפשרויות:

1. דברי רבה בר רב הונא נדחו.
2. אין קושיה, כי הברייתא עוסקת בשבת שחמורה מיו"ט!